

اگر آب می خواهید در مقابلش نفت بدهید! این یکی از جملات محمد اشرف غنی - رئیس جمهور سابق افغانستان در مراسم افتتاح سد کمال خان روی هیرمند بود که بازتاب بسیاری در رسانه های ایران داشت.

تعاملات ایران و افغانستان راجع به آب مسأله امروز و دیروز و حتی مناقشه ایران با دولت فعلی سرپرست افغانستان نیست؛ مناقشاتی که در سال ۱۳۵۱ منجر به عقد تنها قرارداد افغانستان با یکی از همسایه ها درباره آب شده که البته بنا به موانعی تا ابتدای دهه هشتاد عملیاتی نشده و منجر به اعدام صدراعظم وقت افغانستان یعنی محمد موسی شفیق شد!

به جرأت می توان یکی از مهم ترین، چالشی ترین و تاریخی ترین موضوعات مراوده نه تنها افغانستان با ایران بلکه افغانستان با تمام همسایگانش را مسأله آب دانست؛ افغانستانی که به دلیل اینکه نسبت به تمام همسایگان در بالادست قرار دارد، می توان از او با نام میراب منطقه یاد کرد.

محسن اسلام زاده، مستند ساز و پژوهشگر حوزه افغانستان در مستند اخیر خود -میراب- به واکاوی ریشه های مناقشات آبی ایران و افغانستان از ۱۳۵۱ پرداخته است. مستندی که ماه گذشته در تهران، زاهدان و زابل رونمایی شده و واکنش های بسیاری در طیف های مختلفی از مردم اعم از سیاستمداران تا محلی های زابل و زاهدان برانگیخته است. بر همین اساس در پرونده پیش رو به سراغ منابع، کارشناسان و پشتیبانان محتوایی مستند میراب رفتیم تا نکات تکمیلی آنها را بشنویم.